

Remissvar - Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner (SOU 2026:32)

Ert diarienummer: KN2026/01343

Region Sörmland har erbjudits möjlighet att yttra sig över remissen Accelerationskontorets delbetänkande Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner (SOU 2026:32).

Region Sörmland välkomnar Accelerationskontorets arbete, som belyser och lämnar ett antal förslag till att stärka och förbättra förutsättningarna för Sveriges kommuner att ta emot större företagsetableringar och företagsexpansioner som är viktiga för svensk ekonomi, konkurrenskraft och klimatomställning.

Region Sörmland ställer sig i huvudsak positiv till skrivningar och förslag vilka är väl underbyggda och grundar sig i kartläggningar, tidigare utredningar och enkäter. Samtidigt konstaterar utredningen att den strategiska planeringen med fokus på samhällsplanering är långsam och fragmenterad och infrastruktur i form av energi, transporter, digital infrastruktur och tekniska system är de enskilt viktigaste möjliggörarna, och samtidigt stoppklossar, för nya etableringar. Utifrån det så saknas konkreta förslag hur utbyggnad av infrastrukturen kan ske strategiskt, långsiktigt och i tidiga skeden så att det skapar möjligheter för fler etableringar i Sörmland och Sverige i övrigt.

Delbetänkandet är gediget, väl genomtänkt och genomarbetat – från problembild och resonemang till åtgärdspaket och huvudförslag. Regionen anser att det är värdefullt bidrag att borra i dessa viktiga frågor - från ett attraktivt investeringsklimat och väl fungerande samverkan inom investeringsfrämjandet till en stärkt mottagningsstruktur. Det stärker hållbar regional utveckling i hela landet.

Givet områdets och delbetänkandets bredd samt att det i remissen pekas på ett antal andra kompletterande utredningar anser Region Sörmland att även SWESAM-utredningens slutbetänkande (SOU 2026:46), vilket kom den 29 juni 2026, bör beaktas. Detta då det påverkar aktörerna i systemet samt att det i SWESAMS slutbetänkandet exempelvis lyfts fram förslag på tydligare

styrning och roller, ökad samverkan och systemtänk, samt fokus på områden så som infrastruktur, kompetens och näringslivsutveckling. De insatser som beskrivs där skulle kunna komplettera och/eller ytterligare stärka Accelerationskontorets förslag.

Regionen har valt att kategorisera kommentarerna till de olika kapitlen med övergripande synpunkter och i vissa fall mer specifika inspel, där Region Sörmland betonar bifall av förslagen eller anser att de skulle kunna kompletteras.

Kapitel 3: Kommuners arbete med näringslivsutveckling

Övergripande synpunkter

Region Sörmland välkomnar Accelerationskontorets genomgång och belysning av systemet samt värde av samarbete och samverkan mellan nivåer, myndigheter och organisationer inom detsamma. Regionen anser även att det är positivt att tydliggöra den existerande variation av förutsättningar och möjligheter hos kommuner och regioner att attrahera, ta emot och hantera etableringar och expansioner runt om i landet och inomregionalt samt att det finns behov av visst stöd i dessa processer för att stärka Sveriges attraktivitet och främja hela landets utveckling.

Specifika synpunkter

Region Sörmland har här inga specifika synpunkter.

Kapitel 4: Kommuners incitament och utmaningar

Övergripande synpunkter

Region Sörmland delar synen att det finns stora möjligheter med företagsetableringar och att dessa är viktiga för lokal och regional utveckling i form av bland annat ekonomi, attraktivitet, och sysselsättning. Regionen delar slutsatsen att stora etableringar och expansioner kommer med stora ekonomiska och praktiska risker och utmaningar samt att det därför skulle kunna behövas visst statligt stöd, riskdelning och samordning för att få fler att våga och kunna ta emot stora etableringar och expansioner.

Region Sörmland delar utredningens slutsatser att brister i infrastruktur för energi, transportsystemet och tekniska system är hämmande för etableringar. Utifrån detta så saknar Region Sörmland konkreta förslag hur brister i till exempel elnätets utbyggnad ska åtgärdas. Det nämns en mer utvecklad infrastrukturplanering för el, transporter och tekniska system och som måste ligga steget före etableringarna men finns inga förslag på hur detta ska ske. I det fortsatta arbetet måste detta tydliggöras om vi ska kunna skapa möjligheter för att få fler etableringar.

Region Sörmland vill lägga till att digital infrastruktur är också en viktig del för etableringar och där måste både den fasta och den mobila infrastrukturen byggas ut för att skapa större möjligheter för etableringar.

Specifika synpunkter

4.3.5 Frågor kring kompetensförsörjning

Region Sörmland tillstyrker remissens bedömning att kompetensförsörjning är en strategiskt långsiktig utmaning, samt att det för att stora etableringar och expansioner skall ge full effekt är viktigt att kunna attrahera, utbilda och behålla arbetskraft

Kapitel 5: Överväganden och förslag

Övergripande synpunkter

Region Sörmland instämmer i bedömningen att kommuners och regioners förutsättningar att hantera stora etableringar och expansioner är en nationell strategisk fråga. För att stärka Sveriges konkurrenskraft och möjliggöra den gröna omställningen behövs ett långsiktigt och samordnat statligt stöd till de lokala och regionala aktörer vilka bär en stor del av genomförandeansvaret.

Regionen instämmer i bedömningen att etablerings- och omställningsfrågorna kan kräva viss riskavlastning och åtgärder inom flera områden parallellt samt att ett lyckat genomförande förutsätter nära samverkan mellan statlig, regional och kommunal nivå.

Utredningen pekar på behov av kraftig ökad samordning kring samhällsplanering och i strategiska frågor. Här saknar utredningen regionernas roll och vår möjlighet att ta ett större ansvar inom regional strategisk planering och då framför allt kring utvecklingen av transportsystemet, energisystemet, digital infrastruktur samt samordning i rumslig planering. Här behöver utredningen framåt ta in förslag från SVESAM samt regeringsuppdraget Regional strategisk planering och lyfta in regionernas roll mer i det fortsatta arbetet. Framför allt regeringsuppdraget kring Regional strategisk planering fördjupar sig i hur långsiktig planering kan ske och samtidigt beakta de osäkerheter som finns och det vore klokt om Accelerationskontoret i sitt fortsatta arbete lyfter in förslag från regeringsuppdraget.

Specifika synpunkter

5.3.1 Statlig rådgivningsfunktion

Region Sörmland välkomnar förslaget att utarbeta och inrätta en permanent statlig funktion för stöd i etablerings- och expansionsprocesser. Regionen

håller även med om att Business Sweden är rätt organisation att ansvara för uppdraget då de har stor erfarenhet av att arbeta nära företag, kommuner och regioner. Andra berörda myndigheter involveras vid behov. Regionen anser att funktionen bidrar till ett stabilare och effektivare system genom hela processen från att attrahera etableringar, via mottagningsinsatser, till färdig etablering och förvaltning och utveckling. Region Sörmland anser att det även är viktigt att Sveriges regioner får tillgång till denna rådgivningsfunktion givet organisationernas sammanhållande roll och det regionala utvecklingsansvaret.

5.4.2 Incitamentspeng

Region Sörmland ställer sig positiv till en statlig incitamentspeng för strategisk förstärkning och utveckling i den kommunala verksamheten i samband med processer kring att attrahera och ta emot större etableringar och expansioner. Region Sörmland anser det även här är önskvärt att regioner får tillgång till denna incitamentspeng givet den regionala rollen samt det regionala utvecklingsansvaret.

5.6.1 Tillväxtpott för infrastruktursatsningar

Region Sörmland ser det som positivt med olika lösningar som kan fördela pengar för transportinfrastruktur som stödjer etableringar. Utredningen saknar dock kopplingen mot länsplanerna då stor del av transportinfrastrukturen som behövs för olika etableringar finansieras av länsplanerna. Så förslaget måste utvecklas än mer och det måste ske i samverkan med regionerna. Samtidigt måste vi utveckla transportinfrastrukturen mer proaktivt då det tar tid att bygga infrastruktur och det måste ske med stärkt regional strategisk planering, vilket utredningen behöver ta in framöver.

5.6.2 Ansvarsfördelning vid medfinansiering av transportinfrastruktur

Region Sörmland tycker det är positivt att frågan om medfinansiering och förskottering tydliggörs och Trafikverket får uppdrag att fördjupa frågan. Det är samtidigt viktigt att Trafikverkets uppdrag innebär att inkludera regionerna i arbetet då vi regioner är planupprättare för länsplanerna som är viktiga delar för att skapa möjligheter för fler etableringar.

5.7 Kompetensförsörjning

Region Sörmland tillstyrker remissens förslag på åtgärder. Regionen anser även att förslag på stöd till kommuner för att arbeta med koordinering av anhörighetsetablering bör tas fram. Incitamentet att flytta till arbete underlättas av att den enskilde får stöd för hela familjens behov till exempel vad gäller skola, barnomsorg samt arbete för partner.

Handläggare

Magnus Lindahl

Näringsliv och arbetsmarknad

Datum

2026-08-19

Dokumentnummer

RS-LED26-1610-2

REGION SÖRMLAND

Christoffer Öqvist (M)

Regionstyrelsens ordförande

Magnus Johansson

Regiondirektör